

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2554 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน 2) เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูนและ 3) เพื่อศึกษาหาวิธีการแก้ไขสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน

งานศึกษาชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ ชุดป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูนและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดร่วมกับสถานีตำรวจภูธร จากกองกำกับการสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน รวมจำนวนทั้งหมด 120 นาย โดยการศึกษาวิจัยนี้จะใช้ประชากรทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลมาจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการอธิบายเชิงพรรณนา จัดกลุ่ม สรุปเป็นประเด็นตามคำถาม การทดสอบสมมติฐาน ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ T-test และค่า Pearson Correlation Coefficient ในการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ผลการศึกษาสรุปได้ 4 ส่วน ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ว่า ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ชุดป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูนและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดร่วมกับสถานีตำรวจภูธร จากกองกำกับการสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน เป็นเพศชาย ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า พบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ งานสืบสวน และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการรับราชการมากกว่า 10 ปี รวมทั้ง มีระดับยศ จ.ส.ต.-ค.ต. มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานประจำชุดป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มากกว่า 4 ปีและเคยเข้ารับการอบรมในหลักสูตรด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

5.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน ในภาพรวมของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.38$ S.D. =0.68) ประกอบด้วยปัญหาด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และด้านสมรรถนะ (บุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์) และด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีปัญหาในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.9) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- ปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X}= 3.49$ S.D. =0.74) การบังคับใช้กฎหมายไม่เด็ดขาด การลงโทษผู้กระทำผิด มีการลดโทษมากเกินไป ทำผู้กระทำผิดไม่หลบจำ รวมทั้งผู้เสพคือผู้ป่วย การนำผู้เสพไปบำบัดฟื้นฟูในโรงพยาบาลใกล้บ้าน ไม่ได้ผล ผู้เสพกลับมาเสพซ้ำ ปัญหาการจับกุมเด็ก มีขั้นตอนมากและยุ่งยาก ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกลำบาก จึงไม่อยากจับกุมเด็ก

- ปัญหาและอุปสรรคด้านสมรรถนะ ซึ่งประกอบไปด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง($\bar{X}= 3.35$ S.D. =0.80) ขาดแคลนกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่หลายด้าน จึงทำให้การทำงานด้านยาเสพติดไม่ดีเท่าที่ควร งบประมาณที่ใช้ในการออกปฏิบัติหน้าที่ เช่นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายในการติดตามหาข่าว ค่าสายลับในการล่อซื้อยาเสพติด มีไม่เพียงพอต่อการใช้ปฏิบัติหน้าที่ งบประมาณไม่ถึงผู้ปฏิบัติ มีปัญหาในขั้นตอนการ

เบิกจ่ายที่ยุ่งยาก ใช้เวลานาน และไม่ถึงมือผู้ปฏิบัติ ขาดแคลนอาวุธและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการใช้ปฏิบัติหน้าที่ เช่น อาวุธปืน เสื้อเกราะอ่อน ขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ยานพาหนะในการออกปฏิบัติการ ต้องใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการออกปฏิบัติหน้าที่ บ่อยครั้งที่ต้องใช้เงินส่วนตัวในการซ่อมแซมยานพาหนะ เมื่อเกิดความเสียหาย ปัญหาความเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา ปัญหาขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน

- ปัญหาและอุปสรรคด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการประสานงานด้านข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.31$ S.D. =0.76) ปัญหาขั้นตอนการปฏิบัติงานกับระเบียบ กฎหมาย มีขั้นตอนมาก ทำให้มีปัญหาในการตัดสินใจในกรณีฉุกเฉิน เช่น การขอหมายตรวจค้นและจับกุม ต้องได้อนุญาตจากศาล รวมทั้งประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มักจะพบว่ามี การตัดตอนของขบวนการ ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงขบวนการต่อได้ เทคโนโลยีมีความทันสมัย ทำให้ยากต่อการจับกุมมากขึ้น เช่น จ่ายเงินผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งประสานขอข้อมูลทางการเงินจากธนาคารยุ่งยากมาก

5.1.3 ปัจจัยการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน ในภาพรวมมีการดำเนินการที่ถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.40$ S.D. =0.61) โดยมีปัจจัยด้านเวลา ด้านทรัพยากร ด้านการวางแผนจัดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสารและประสานงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนปัจจัยด้านการยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.11)

5.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.30$ S.D. =0.78) ในด้านของกฎหมาย อัตรากำลังและความสามารถของเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนด้านงบประมาณ ค่าตอบแทน เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับมากที่สุด รวมทั้งความร่วมมือ สนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ก็เป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในระดับมาก (ตารางที่ 4.12)

5.1.5 การทดสอบสมมติฐาน

(1) สมมติฐานข้อที่ 1

“การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูนและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดร่วมกับสถานีตำรวจภูธร จากกองกำกับการสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดลำพูนนั้นมีปัญหาด้านสมรรถนะ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับมาก”

จากการวิเคราะห์ผลปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในการทดสอบค่าเฉลี่ยที่จากข้อมูลในแบบสอบถามกับค่าที่กำหนด 4.21 พบว่า ค่า t มีค่าเท่ากับ -13.353 และมีนัยสำคัญ (Significant) เท่ากับ 0.000 ดังนั้น สมมติฐานข้อที่ 1 จึงได้รับการปฏิเสธ

(2) สมมติฐานข้อที่ 2

“สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน มาจากปัจจัยด้านเวลา ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านการวางแผนจัดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน และปัจจัยด้านการยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน”

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจในจังหวัดลำพูน พบว่าปัจจัยด้านเวลา ด้านทรัพยากร ด้านการวางแผนจัดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน และด้านการยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .000 ดังนั้น สมมติฐานข้อที่ 2 จึงได้รับการยอมรับ

5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน 2) เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูนและ 3) เพื่อศึกษาหาวิธีการแก้ไขสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาที่ได้ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน

จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ด้าน พบว่าปัญหาที่พบค่อนข้างมากคือ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายทั้งที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีชั้นยศจำสิบ ตำรวจและนายดาบตำรวจ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอีกทั้งยังเคยได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ยังให้ความสำคัญด้านกฎหมายว่าทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ซึ่งปัจจุบันการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องกฎหมายที่มีการปรับเปลี่ยน โดยให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น ซึ่งถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่พัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องก็จะส่งผลกระทบต่อความมั่นใจในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้การจับกุมตรวจค้นผู้ต้องสงสัย ต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง รอบคอบมากขึ้น เพื่อป้องกันการถูกฟ้องร้อง บางครั้งเกิดความไม่กล้าที่จะใช้กฎหมายจัดการกับผู้กระทำผิดเพราะอาจเกิดความยุ่งยากตามมาภายหลัง เช่นการจับกุมเด็กที่กระทำความผิด ซึ่งข้อกฎหมายที่ปรับเปลี่ยนให้สิทธิและคุ้มครองเด็กมากเกินไปในปัจจุบัน จนเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อยากจะกุม บางครั้งจะปล่อยตัวไปโดยไม่ทำการจับกุมเพื่อหลีกเลี่ยงความยุ่งยากที่จะตามมา รวมทั้งผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมแล้ว กฎหมายยังได้ให้สิทธิในการประกันตัวและต่อสู้คดีจนถึงชั้นศาลฎีกา ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการสืบสวนและแสวงหาพยานหลักฐานมากขึ้น เพื่อใช้ในการดำเนินคดี แต่ในปัจจุบันผู้ต้องหาได้ใช้เทคโนโลยีในการซื้อขายยาเสพติดมากขึ้น เช่นการติดต่อซื้อขายยาเสพติด ทางโทรศัพท์ หรือระบบอินเทอร์เน็ต และการโอนเงินผ่านระบบธนาคาร แตกต่างจากอดีตที่ซื้อขายโดยการใช้เงินสด ทำให้การล่อซื้อเพื่อการจับกุม บางครั้งขาดพยานหลักฐาน เพื่อใช้แสดงในการส่งฟ้องศาล เป็นสาเหตุให้ศาลยกฟ้องในบางกรณีที่พยานหลักฐานอ่อน ทั้งที่เป็นผู้กระทำผิด สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์ศักดิ์ ลิ้มเฉลิม (2543) ที่พบว่ามีปัญหาการออกกฎหมายที่ให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น ส่งผลให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเรื่องการตรวจค้น จับกุม และการควบคุมผู้ต้องหา เป็นไปด้วยความยากลำบากขาดความมั่นใจและมีความเสี่ยงมากยิ่งขึ้น และการศึกษาของ จุลจรัส ลิ้มถาวร (2541) ที่มีความคิดเห็นว่า ควรทำให้กฎหมายมีผลบังคับใช้จริงจังและเด็ดขาด ไม่ควรให้มีการประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย และศาลไม่ควรใช้ดุลยพินิจลดหย่อนโทษด้วย จะเห็นได้ว่ามีปัญหาด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายคล้ายกับผลการศึกษาที่พบ แม้ว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายอย่างต่อเนื่อง มีกฎหมายเฉพาะที่ใช้กับการดำเนินคดีด้านยาเสพติดมากขึ้น เช่นพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน เป็นต้น รวมทั้งมี

บทลงโทษที่รุนแรงขึ้นแต่ก็ยังพบปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งแม้การแก้ไขกฎหมายจะพยายามเพิ่มบทลงโทษเพื่อให้ผู้กระทำผิดได้เกรงกลัวแต่ไม่ได้คำนึงถึงผู้ที่จะนำกฎหมายไปปฏิบัติว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคมากเพียงใด เพราะขั้นตอนการแก้ไขกฎหมายเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ผู้ที่นำกฎหมายไปปฏิบัติคือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเรื่องการป้องกันปราบปรามยาเสพติด จึงทำให้ไม่ว่าจะมีการแก้ไขกฎหมายอย่างไรปัญหาด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ก็ยังมีอยู่ต่อไป

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ ศิริพงษ์ ภาณุวัฒน์ ณ อรุณยา (2551) ที่กล่าวว่า กฎหมาย ระเบียบหรือคำสั่งที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจกำหนดออกมา มักอยู่ในรูปที่มีรายละเอียดไม่มาก หน่วยงานหรือส่วนราชการที่นำเอานโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องแปลงแนวนโยบายนั้นออกมาเป็นแผนงาน โครงการ กฎระเบียบ และคำสั่ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง มีความชัดเจนว่าตนต้องดำเนินกิจกรรมอย่างไร รวมทั้งปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้น ถ้าหากว่าผู้รับผิดชอบในนโยบายขาดความสามารถที่จะทำการวัดผลหรือควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติ ปัญหาด้านการควบคุมจะมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไข หลายประการ เช่น ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่าสามารถแปลงนโยบายออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายเพียงใด กิจกรรมของนโยบายมีวัตถุประสงค์ชัดเจนเพียงใด การกำหนดภารกิจ หรือมาตรฐานในการปฏิบัติสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานโดยรวมเพียงใด เป็นต้น

5.2.2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลค่อนข้างมากต่อการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลา เห็นได้จากเมื่อมีนโยบายเร่งด่วนมาให้ดำเนินการปราบปรามยาเสพติด โดยกำหนดระยะเวลาเป็นห้วงและจำนวนคดีที่ต้องทำให้ได้ตามเป้าที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผ่านตัวชี้วัด ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามยาเสพติดเกิดความเครียดที่จะต้องทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามห้วงเวลาที่กำหนดโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ทำ โดยเฉพาะสถานีตำรวจขนาดเล็กที่ไม่มีชุดป้องกันปราบปรามยาเสพติด โดยเฉพาะ ทั้งยังต้องทำงานในหน้าที่สืบสวนของสถานีตำรวจด้วยทำให้เมื่อมีนโยบายเร่งด่วนมาให้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย จึงจำเป็นที่จะต้องทำงานในหน้าที่บางอย่างที่ไม่เร่งด่วนไว้ เช่นงานสืบสวนติดตามคดีอาญาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อปฏิบัติตามนโยบายที่เร่งด่วนก่อน ซึ่งส่งผลเสียต่อคดีอื่น

ๆ ที่ได้ดำเนินการไว้เกิดความล่าช้า สอดคล้องกับแนวคิดของ มยุรี อนุমানราชชน (2547) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านเวลา จัดเป็นข้อจำกัดภายนอกตัวนโยบาย นโยบายที่มีความเป็นไปได้ทางด้านกายภาพและด้านการเมือง อาจจะไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เนื่องจากทัศนคติของผู้เกี่ยวข้อง คาดหวังจากนโยบายมากเกินไปในระยะเวลาอันสั้น และถ้าดำเนินงานในตอนสั้นงบประมาณ จะทำให้หน่วยงานภาครัฐใช้งบประมาณอย่างเร่งรีบ บางครั้งใช้จ่ายงบประมาณไปในแผนงาน โครงการที่ไม่เกิดประโยชน์

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ต้องใช้เงินของตนเองใช้จ่ายเพื่อให้ได้ข่าวสารนำไปซึ่งการจับกุมผู้กระทำผิด เพราะระเบียบขั้นตอนของการใช้เงินในการสืบสวนหาข่าวหรือการยึดเงินเพื่อล่อซื้อต้องใช้เวลาาน รวมทั้งระเบียบขั้นตอนของทางราชการไม่มีความยืดหยุ่น มีหลายขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะ ทำให้ไม่ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและไม่สามารถรอได้ บางครั้งเจ้าหน้าที่จะถูกเพ่งเล็งว่าเข้าไปพัวพันกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะต้องเข้าไปคลุกคลีกับผู้มีประวัติพัวพันยาเสพติดเพื่อหาข่าวสารพยานหลักฐาน นำไปสู่การจับกุมผู้กระทำผิด ซึ่งการทำงานภายใต้งบประมาณที่จำกัดขาดความยืดหยุ่นในการเบิกใช้งาน นอกจากนี้ระบบการเบิกจ่ายงบประมาณยังยุ่งยากซับซ้อน เจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติไม่สามารถรับทราบและเบิกใช้งบประมาณได้อย่างสะดวก ทำให้เกิดปัญหาอย่างมากในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการขาดเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยในการทำงานทำให้การทำงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเช่นการมีระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยสามารถที่จะช่วยให้การเช็คฐานข้อมูลบุคคล ฐานข้อมูลทะเบียนรถที่ใช้ในการกระทำผิดได้ทันทั่วถึง บางครั้งระบบจะล้าไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้การทำงานสะดุดไม่ต่อเนื่อง รวมถึงอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานเช่นอาวุธปืน เสื้อเกราะ ยานพาหนะ ที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องจัดหาใช้เองทำให้แรงกระตุ้นในการทำงานลดน้อยลงส่งผลให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สอดคล้องกับการศึกษาของสุนทริพรรณ กำปันทอง (2551) ที่พบว่า งบประมาณที่น้อยมากและไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานจริง ทำให้เกิดปัญหาอย่างมาก ในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับแนวคิดของ มยุรี อนุমানราชชน (2547:211-217) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น สภาพแวดล้อม เวลา และทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับดำเนินการ ช่วงเวลาการดำเนินการ การวางแผนจัดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีหลัก สาเหตุและผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้ ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลลัพธ์ ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงาน ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ การติดต่อสื่อสารและการประสานงานอย่างเต็มที่และผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง

5.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในแนวทางการแก้ไข ปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

ในด้านกฎหมาย เรื่องการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเด็ดขาด จะช่วยแก้ไข ปัญหาการดำเนินการป้องกันปราบปรามยาเสพติดได้ ในระดับมากที่สุด ถึงแม้ว่าจะมีการปรับปรุงแก้ไข กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติดอย่างต่อเนื่องแต่ยังพบว่าผู้กระทำความผิดมิได้เกรงกลัวต่อบทลงโทษหรือโทษที่ได้รับ เพราะเมื่อถูกจับกุม ผู้ต้องหาไม่กลัวที่จะยื่นประกันตัว เหมือนกับคดี กระทำความผิดอื่นๆ และศาลจะใช้ดุลยพินิจในการให้ประกันตัวตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ ถึงแม้ว่าคดียาเสพติดจะเป็นคดีที่สร้างความเดือดร้อนและสูญเสียให้กับประชาชน รวมทั้งใช้งบประมาณของแผ่นดินจำนวนมากในการป้องกันปราบปราม บำบัดและฟื้นฟู ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เฉลิมพล เกียรติระกูล (2549) ที่พบว่าต้องการให้มีกฎหมายที่เหมาะสม ทันสมัยและมีการกำหนดโทษ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อนำกฎหมายไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งไม่ควรให้มีการ ประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย และศาลไม่ควรใช้ดุลยพินิจหย่อนผ่อนโทษ ควรให้กฎหมายมีผลบังคับ ใช้อย่างจริงจังและเด็ดขาด (จุลจรัส ลิ้มถาวร, 2541)

อัตราค่าจ้างและความสามารถของเจ้าหน้าที่ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาและ อุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านปริมาณและ ความรู้ ประสบการณ์ เกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติด ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่ง จะพบปัญหาในสถานีตำรวจขนาดเล็ก ที่มีอัตราค่าจ้างจำกัด ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละคนรับผิดชอบ งานหลายด้าน ซึ่งจะมีผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ แนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2540) ที่สรุปได้ว่า การที่จะสร้างประสิทธิภาพในการทำงานได้นั้น ต้อง ใช้คนทำงานในปริมาณที่มาก และต้องแจกจ่ายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละคน

นอกจากนี้ผลการศึกษายังแสดงถึงแนวทางการแก้ไขด้านการสนับสนุนงบประมาณ ค่าตอบแทน ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานมากที่สุด การมีงบประมาณอย่างเพียงพอและยืดหยุ่นจะ ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและราบรื่น รวมทั้งสามารถจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมี คุณภาพมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งงานที่ปฏิบัติเป็นงานที่เสี่ยงภัย อันตรายที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย จึงควรได้รับค่าตอบแทนและผลประโยชน์เพิ่มขึ้น เพื่อ เป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ซาบาร์เทียร์และแมชมาเนียน (1981) (อ้างใน สุขชัย ขวาระประภาส, 2545: 111) กล่าวว่า นโยบายจะประสบความสำเร็จในทาง ปฏิบัติได้ต้อง ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินอย่างเพียงพอ

ความร่วมมือ สนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการ แก้ไขปัญหาในระดับมาก เพราะงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นงานที่ต้องใช้การ

ประสานและร่วมมือในการปฏิบัติ รวมทั้งต้องให้ความไว้วางใจในการให้ข้อมูลระหว่างหน่วยงานซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรพจน์ เลียงหล้า (2553) ที่พบว่า การปฏิบัติงานการปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5 ไม่สามารถปฏิบัติการได้เพียงลำพังเพียงหน่วยงานเดียว จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ปฏิบัติงานร่วมกัน โดยการบูรณาการประสานการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงาน เช่น การสืบสวนข่าวเครือข่าย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ การข่าวด้านความเคลื่อนไหวของขบวนการค้ายาเสพติด รวมทั้งการปฏิบัติการ โดยใช้กำลังพล เข้าปิดล้อมตรวจค้น จับกุม ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีขีดความสามารถและความถนัดในด้านการปราบปรามที่แตกต่างกันออกไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2554 มีปัญหาค่อนข้างมากในด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ส่วนด้านสมรรถนะ (บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์) ด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ค่อนข้างมากได้แก่ปัจจัยด้านเวลา ด้านทรัพยากร ด้านการวางแผนจัดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติงาน และอยู่ในระดับปานกลางคือปัจจัยด้านการยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคำแนะนำการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด ดังต่อไปนี้

1. ด้านกฎหมาย ควรบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และไม่ควรรื้อภัยโทษ ควรให้มีการปราบปรามอย่างเด็ดขาด ควรแก้ไข พ.ร.บ. ฟื้นฟูบังคับบำบัด ในข้อครอบครองยาเสพติด โดยผิดกฎหมายจำนวน 1 เม็ด แต่ไม่เกิน 5 เม็ด และมีผลตรวจปัสสาวะเป็นบวก ก็ใช้มาตรการบำบัด และควรเพิ่มบทลงโทษให้ผู้กระทำผิดซ้ำซากให้หนักยิ่งขึ้นไปไม่ควรให้เข้ารับการบำบัดอีก เพื่อให้หลายจำเพิ่มบทลงโทษให้ผู้จำหน่าย ให้มีโทษหนักยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะรายย่อยหรือรายใหญ่ บำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติด อย่างต่อเนื่องและจริงจัง ควรพิจารณากฎหมายให้อำนาจและรองรับในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจค้น จับกุม ยาเสพติด โดยเฉพาะกับผู้มีอิทธิพลทางการเมือง ข้าราชการระดับสูง จัดให้มีการตรวจปัสสาวะของประชาชนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงทุกคน ทุกภาคส่วน

2. ด้านการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชา ควรเอาใจใส่ดูแลผู้ปฏิบัติงาน ให้ขวัญกำลังใจ และพิจารณาความดีความชอบ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ควรจัดกำลังเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามยาเสพติดให้มากขึ้น ควรพบปะประชาชนบ่อยๆ จะทำให้ปัญหาเสพติดลดลงได้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส รัศกุนและยุติธรรม ไม่เห็นแก่อำิสสินจ้างหรือผลประโยชน์อื่นใด ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง

3. ด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ควรลดขั้นตอนในการเบิกเบี่ยเลี้ยง เงินรางวัลและสินบนยาเสพติด ควรจัดสรรงบประมาณไปที่หน่วยงานโดยตรง เพื่อลดช่องว่างในการเบิกจ่ายให้น้อยลง ควรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เงินล่อซื้อ เงินตอบแทนสายลับ ควรสนับสนุน อาวุธและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น อาวุธปืน เสื้อเกราะอ่อน รวมทั้งอุปกรณ์ในการตรวจสอบสารเสพติด ที่มีประสิทธิภาพ ในทุกหน่วยงาน ควรจัดสรรงบประมาณให้ชุดปราบปรามยาเสพติดแต่ละจังหวัด ใช้ในการฝึกอบรม เช่นการยิงปืน การเข้าทำการตรวจค้น จับกุม ควรจัดสรรเงินเพิ่มพิเศษให้ผู้ที่ทำงานด้านนี้

4. ด้านบุคลากร ควรจัดอัตรากำลังให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน ควรจัดให้มีอบรมความรู้ และฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์

5. ด้านประชาชน ควรให้ความสำคัญและความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มากกว่านี้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับข้อกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินคดีด้านยาเสพติด ที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความรู้ด้านกฎหมายของเจ้าหน้าที่ชุดปราบปรามยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

3. ควรศึกษาด้านระยะเวลาที่ถูกกำหนดในการดำเนินงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

4. ควรศึกษาเกี่ยวกับรางวัลนำจับหรือค่าตอบแทนสายลับมีผลต่อการดำเนินงานในการป้องกันปราบปรามยาเสพติด